

**KITTILÄN
PERHEKESKUS**

Mukana elämässä.

KITTILÄN PERHEKESKUS- KÄSIKIRJA 2026

KITTILÄ
PUHDASTA KULTAA

Sisällysluettelo

[Mikä perhekeskus on ja perhekeskuskäsikirjan tarkoitus](#)

[Kansalliset linjaukset perhekeskustoiminnalle](#)

[Lapin perhekeskukset](#)

[Kittilän perhekeskus](#)

[Kittilän perhekeskuksen johtaminen ja koordinointi](#)

[Kittilän perhekeskuksen kehittäminen](#)

Perhekeskukset – mukana elämässä

1. Mikä perhekeskus on ja perhekeskuskäsikirjan tarkoitus

Perhekeskuksen idea on olla **perheiden turvaverkko, josta löytyy kaikki mitä perhe tarvitsee** - oli se sitten palveluja, tukea, toimintaa, neuvoja tai vertaistukea toisten samassa tilanteessa olevien kanssa.

Perhekeskus ei tarkoita uutta palvelua tai fyysistä rakennusta, vaan tarkoituksena on koota kaikki jo olemassa olevat lasten, nuorten ja perheiden **palvelut sekä toimijat yhteen verkostoon** ja niistä syntyy perheitä palveleva ja toimiva kokonaisuus.

Perhekeskus tarkoittaa **uudenlaista toimintakulttuuria**, jossa lasten, nuorten ja perheiden kanssa toimivien tahojen osaaminen hyödynnetään ja muodostetaan toimialat ylittäviä yhteistyörakenteita. Se edellyttää, että kunta, hyvinvointialue ja 3. sektori (seurakunta, järjestöt ja yksityiset toimijat) toimivat tiiviisti **yhteistyössä**, koska asiakkaat eli kittiläläiset perheet, ovat meille kaikille yhteisiä.

Perhekeskus tarjoaa lapsille, nuorille ja perheille hyvinvointia ja terveyttä tukevia, kasvua ja kehitystä edistäviä sekä varhaisen tuen, hoidon ja kuntoutuksen palveluita.

Kittilän **perhekeskuskäsikirjan** tarkoituksena on toimia Kittilän perhekeskustoiminnan ohjekirjana ja työkaluna kaikille Kittilän perhekeskusverkoston toimijoille. Lisäksi käsikirjaa on mahdollista hyödyntää uusien perhekeskusverkoston toimijoiden perehdytyksessä perhekeskustyön kokonaisuuteen. Käsikirja kertoo perhekeskuksen kehittämistä ja toimintaa ohjaavista kansallisista linjauksista, jotka muodostavat perhekeskustoimintamallin.

Käsikirja sisältää tietoa perhekeskuksen tehtävistä ja niiden toteuttamisesta meillä Kittilässä. Lisäksi käsikirjasta löytyy tietoa Kittilän perhekeskuksen palvelukokonaisuudesta, materiaaleista, kohtaamispaikoista ja sähköisen perhekeskuksen palveluista, työn koordinoinnista, ydinryhmästä ja tavoitteista.

Kittilän perhekeskuskäsikirjaa tullaan päivittämään vähintään joka toinen vuosi.

2. Kansalliset linjaukset perhekeskustoiminnalle

Perhekeskuksen kehittämistä ohjaa kansallisista ohjeista ja linjauksista muodostuva perhekeskustoimintamalli, joka on kehitetty tukemaan perhekeskusten kehittämistä. Jokainen perhekeskustoimintamallin kohta on välttämätön, mutta se jättää tilaa erilaisille toteutustavoille.

Kittilän perhekeskuksen kehittäminen THL:n mallin mukaan ja perhekeskuksen keskeiset periaatteet on kuvattu sivuilla:
<https://kittila.fi/perhekeskuksen-toimintamalli>

Perhekeskus on palvelukokonaisuus, jolla on erilaisia tasoja ja toimintamuotoja:

- Lapsiperheiden palveluiden toimijat muodostavat perus- ja erityistason palveluiden verkoston, josta löydät tarkempaa tietoa osoitteesta: <https://kittila.fi/kittilan-perhekeskusverkosto>
- Lapsille, nuorille sekä heidän läheisverkostolleen perustetaan yhteisöllisiä kohtaamispaikkoja. Toiminta toteutetaan yhteistyössä järjestöjen, seurakuntien ja kunnan kanssa: <https://kittila.fi/kittilan-perhekeskuksen-kohtaamispaikat>
- Sähköiset palvelut monipuolistavat perhekeskuksen toimintaa: <https://kittila.fi/kittilan-perhekeskuksen-sahkoiset-palvelut>
- Kittilän perhekeskuksen asiakkaiden osallistamisesta, voit lukea tarkemmin täältä: <https://kittila.fi/kittilan-perhekeskuksen-asiakkaiden-osallisuus>

2.1 Perhekeskuksen tehtävät

Perhekeskuksen tehtävät ovat toimijoiden yhteisiä, mutta painottuvat eri palveluissa ja ammattilaisilla eri tavoin.

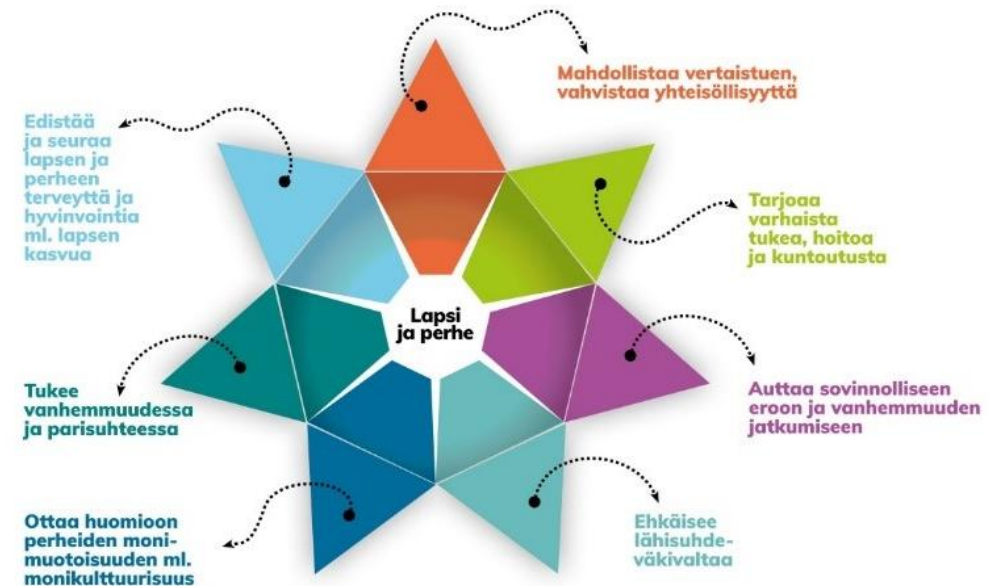
Kittilän perhekeskuksen tehtävien toteutuminen THL:n mallin mukaan on kuvattu sivuilla:

<https://kittila.fi/perhekeskuksen-tehtavat>

Perhekeskuksen tehtävistä ja niiden toteutumisesta Kittilän perhekeskuksessa pääset lukemaan seuraavilta sivuilta:

- Tarjoaa varhaista tukea, hoitoa ja kuntoutusta: <https://kittila.fi/perhekeskuksen-tehtava-tarjoaa-varhaista-tukea-hoitoa-ja-kuntoutusta>
- Edistää ja seuraa lapsen ja perheen terveyttä ja hyvinvointia: <https://kittila.fi/perhekeskuksen-tehtava-edistaa-ja-seuraa-lapsen-ja-perheen-terveytta-ja-hyvinvointia>
- Auttaa sovinnolliseen eroon ja vanhemmuuden jatkumiseen: <https://kittila.fi/perhekeskuksen-tehtava-auttaa-sovinnolliseen-eroon-ja-vanhemmuuden-jatkumiseen>
- Ehkäisee lähisuhdeväkivaltaa: <https://kittila.fi/perhekeskuksen-tehtava-ehkaisee-lahisuhdevakivaltaa>

- Ottaa huomioon perheiden monimuotoisuuden: <https://kittila.fi/perhekeskuksen-tehtava-ottaa-huomioon-perheiden-monimuotoisuuden>
- Tukee vanhemmuudessa ja parisuhteessa: <https://kittila.fi/perhekeskuksen-tehtava-tukee-vanhemmuudessa-ja-parisuhteessa>
- Kohtaamispaikka mahdollistaa vertaistuen ja vahvistaa yhteisöllisyyttä: <https://kittila.fi/perhekeskuksen-tehtava-kohtaamispaikka-mahdollistaa-vertaistuen-ja-vahvistaa-yhteisollisyytta>

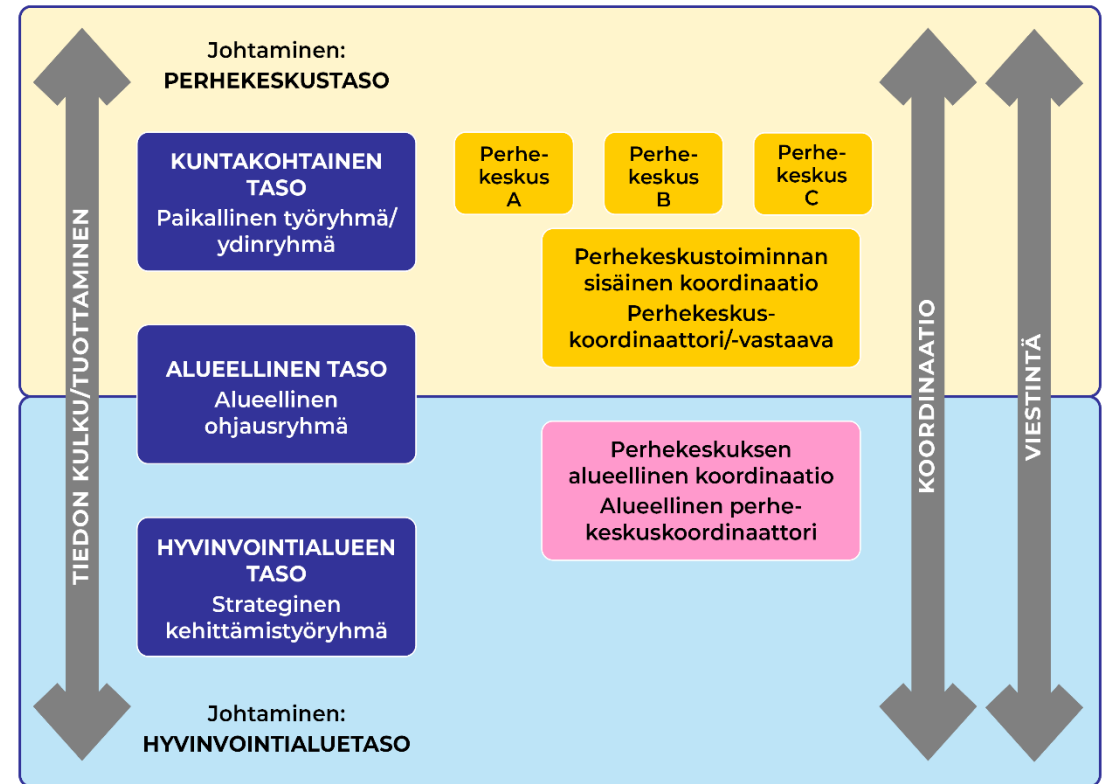
3. Lapin perhekeskukset

Kittilän perhekeskus on osa Lapin perhekeskusten kokonaisuutta. Perhekeskusten kehittämistyötä tehdään paikallisesti, alueellisesti ja koko maakunnan tasolla.

- Kittilä kuuluu Lapin hyvinvointialueen pohjoiselle palvelualueelle (Kittilä, Kolari, Muonio, Enontekiö, Inari, Utsjoki ja Pello). Alueen perhekeskustoimintaa ja sen kehittämistyötä koordinoi hyvinvointialueen alueellinen perhekeskuskoordinaattori. Perhekeskuksen ohjausryhmä toimii alueellisesti. Kittilän perhekeskuskoordinaattori on Kittilän edustaja alueellisessa ohjausryhmässä.
- Kittilän hyvinvointikoordinaattori on puolestaan pohjoisen alueen yhtenä edustajana Hyvinvointialueen strategisessa kehittämistyöryhmässä.
- Lue lisää: <https://lapha.fi/perhekeskukset>

Lapin perhekeskustoiminnan johtaminen ja koordinaatio.
Kuva: Lapin hyvinvointialue.

4. Kittilän perhekeskus

Kittilän perhekeskuksen palvelut on kuvattu kohderyhmittäin tähän kaavioon: [Kittilän perhekeskusverkoston palvelut kohderyhmittäin](#) ja monialaiset tukipalvelut tähän kaavioon: [Kittilän lasten ja nuorten monialaiset tukipalvelut](#)

Kittilän perhekeskuksen palvelut on koottu myös perheille jaettavaan oppaaseen, joka toimii myös ammattilaisten puhelinluettelona: [Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden ja toiminnan oppaaseen.](#)

Perhekeskuksen yhteisestä sharepointista löytyy kaikki perhekeskuksen materiaalit, verkostokahvien tallenteet, ohjausryhmän muistiot, infokirjeet, koulutuskalenterit ja paljon muuta.

Perhekeskuksen materiaaleja:

- [Perhekeskuksen esite](#)
- [Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden ja toiminnan opas](#)
- [Nuoren / perheen palveluverkoston kartoituslomake](#)
- [Perheiden palvelupolut Kittilässä](#)
- [Kittilän monialaiset työryhmät](#)
- [Kittilän perhekeskuksen yhteistyön pelisäännöt](#)
- [Kittilän perhekeskuksen systeemisyyskaavio](#)
- [Miten perhekeskus voi tukea perhekeskuksen ammattilaista työssään](#)
- [Kittilän Apua eroon esite](#)
- [Kittilän lähisuhdeväkivallan ehkäisyn esite](#)
- [Tukea vanhemmuuteen esite](#)
- [Mistä saan apua](#)
- [Kittilän perhekeskuksen viestintäsuunnitelma](#)
- Käytössä on myös Lapissa työstetyt: [Tunnista lapsen sosiaalihuollon tai suojelun tarve ja toimi -herätteet työn tueksi](#) ja [Tunnista sosiaalihuollon tarve ja toimi -herätteet työn tueksi.](#)

Löydät kaikki tällä sivulla mainitut materiaalit osoitteesta: <https://kittila.fi/kittilan-perhekeskuksen-materiaalit-ja-esitteet>

5. Kittilän perhekeskuksen johtaminen ja koordinointi

Perhekeskuksen ydinryhmä (ent. ohjausryhmä)

- Kittilän kunnasta: sivistystoimenjohtaja, hyvinvointikoordinaattori, varhaiskasvatuspäällikkö, nuorisosihteeri ja hyvinvointilautakunnan edustaja.
- Lapin hyvinvointialueen pohjoiselta palvelualueelta: avoterveydenhoidon osastonhoitaja, perhesosiaalityön sosiaalityöntekijä ja terveyden edistämisen koordinaattori.
- 3.sektorilta edustajat seurakunnasta ja järjestöistä
- Ydinryhmän valmistelijana ja sihteerinä toimii Kittilän perhekeskuskoordinaattori.

Monialaisen ydinryhmän tehtäviä ovat:

- Ohjata ja linjata Kittilän perhekeskuksen toimintaa ja kehittämistä. Tunnistaa palvelu- ja kehittämistarpeet sekä vastata palvelujen yhteensovittamisesta ja kehittämisestä.
- Sopia yhteisistä työskentelytavoista ja koordinoida monialaista yhteistyötä.
- Viedä kehittämisideoita eteenpäin ja poliittiseen päätöksentekoon.
- Vastata alueellisesti ja maakunnallisesti sovittujen asioiden juurruttamisesta.
- Käydä vuoropuhelua eri toimijoiden johtajatasen kesken ja peilata perhekeskuksen asioita omaan toimialaan. Tämän verkostojohtamisen rinnalla kulkee kunkin alan oma linjajohtaminen.

Ydinryhmän vuosikello:

Helmikuu:

- Kuulumiset kattavammin varhaiskasvatus, terveydenhuolto ja seurakunta
- Monialaisten työryhmien kuulumiset
- Vuoden 2026 perhekeskuksen työpajojen suunnittelu

Huhtikuu:

- Kuulumiset kattavammin perusopetus, sosiaalipalvelut ja järjestöt
- Monialaisten työryhmien kuulumiset

Kesäkuu:

- Kuulumiset kattavammin nuorisopalveluista, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä sekä perhekeskuksesta (Lapha ja kunta)
- Monialaisten työryhmien kuulumiset

Elokuu:

- Kuulumiset kattavammin varhaiskasvatus, terveydenhuolto ja seurakunta
- Monialaisten työryhmien kuulumiset
- Seuraavan vuoden tavoitteiden suunnittelu

Lokakuu:

- Kuulumiset kattavammin perusopetuksesta, sosiaalipalvelut ja järjestöt + muilta jos nousee akuutteja asioita.
- Monialaisten työryhmien kuulumiset

Joulukuu:

- Kuulumiset kattavammin nuorisopalveluista, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä sekä perhekeskuksesta (Lapha ja kunta)
- Monialaisten työryhmien kuulumiset
- Kuluvan vuoden tavoitteiden toteutuminen

Perhekeskuskoordinaattori:

- Kokoa ja koordinoi perhekeskustoimijoiden verkostoa sekä vastaa perhekeskuksen kehittämistyön jatkumisesta.
- Vie eteenpäin perhekeskustoimintamallia ja kehittää yhdessä verkoston kanssa perhekeskuspalveluita.
- Valmistelee ja hoitaa käytännön järjestelyt perhekeskuksen kokouksiin, työpajoihin ja tapahtumiin. Toimii niiden vetäjänä ja kirjaa muistiot kokouksista.
- Koordinoi kohtaamispaikkatoimintaa ja vastaa sen laadunarvioinnista.
- Koordinoi myös perhekeskukseen liittyvien järjestöjen ja seurakunnan kanssa tehtävää yhteistyötä ja sen laadun arviointia.

- Vastaa kehittäjävanhempiryhmän kanssa tehtävästä yhteistyöstä.
- Kuuluu valtakunnallisiin perhekeskusverkostoihin sekä maakunnalliseen perheiden palveluiden verkostoon ja tuo niistä tietoa kunnan perhekeskusverkostolle.
- Kuuluu pohjoisen alueen perhekeskuksen ohjausryhmään kunnan edustajana.
- Kokoa perhekeskusverkoston kuukausittaista uutiskirjettä sekä huolehtii sosiaalisen median tiedottamisesta.
- Työstää ja vastaa kunnan sähköisen perhekeskuksen eli kunnan nettisivujen kohdevalikoiden (lapsiperheet ja nuoret) ylläpidosta.
- Koostaa yksin tai yhdessä muiden toimijoiden kanssa erilaista materiaalia, suunnitelmia ja oppaita.
- Vastaa Pyydä apua -napin yhteydenottojen palvelunohjauksesta.

6. Kittilän perhekeskuksen kehittäminen

Kittilän perhekeskuksen edellisten vuosien kehittämisestä voit lukea <https://kittila.fi/kittilan-perhekeskuksen-kehittaminen> sivuilta.

Vuoden 2026 talousarvioon kirjatut tavoitteet:

- **Perhekeskuksen järjestö yhteistyön tiivistäminen:** Järjestetään perhekeskuksen järjestöfoorumeita ja tehdään kohtaamispaikkatoiminnan laadunarviointi.
- **Perhejelpin kehittäminen:** Vakiinnutetaan uusi ohjautuminen perhejelpiin ja pilotoidaan ostopalveluna kouluikäisten perhejelpiä
- **Perhekumppani toiminnan lanseeraaminen:** Käynnistetään perhekumppani- toiminta, yhteistyössä Sos-lapsikylän hankkeen kanssa
- **Monialainen elintapaosaamisen kehittäminen:** Koulutukset ja elintapaohjauksen palveluketjun rakentaminen Neuvokas perhe –hankkeessa

Muita kehittämistarpeita vuodelle 2026:

- Lapset puheeksi -menetelmän käytön vahvistaminen.
- Perhekeskuksen tapahtumissa turvallisemman tilan periaatteiden noudattaminen.
- Väkivaltatyöryhmän kokoontumiset ja väkivaltatyön kehittäminen
- Videot perhekeskuksen eri toimintapaikoista ja vapaa-ajan kohteista.
- Perhekeskuksen laadunarvioinnin mittariston kehittäminen.

Kittilän kunnan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmassa 2024-2029

(Lue lisää: <https://kittila.fi/kunta-ja-paatoksenteko/ohjelmat-ja-suunnitelmat>) vuosille on myös monta perhekeskusta koskettavaa tavoitetta, mm:

- Tiivistetään ja tehostetaan yhteistyötä ja sovitetaan yhteen palveluita eri toimijoiden välillä, huomioiden asiakkaan yksilöllisyys ja kokonaistilanne.
- Jalkautetaan käyttöön lapsivaikutusten arviointi.
- Lisätään arkiaktiivisuutta: edistetään luontoliikuntaa, pyöräilyä ja kävelyä (Liikkuva ohjelmat)
- Tehdään harrastusmahdollisuudet tutuiksi.
- Luodaan avoimia kohtaamispaikkoja, joissa voi kaikenikäiset matalalla kynnyksellä harrastaa ja kohdata muita.
- Tuetaan eri sukupolvien välisen kanssakäymisen mahdollisuuksia kunnan toiminnassa.
- Vahvistetaan hyvinvointiviestinnällä kuntalaisten tietoa elintavoista.
- Luodaan ehkäisevän päihdetyön rakenteet yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa ja laaditaan kunnan ehkäisevän päihdetyön suunnitelma.
- Laaditaan koulujen päihde- ja pelikasvatussuunnitelma.
- Vahvistetaan ammattilaisten ja kuntalaisten tietoutta päihteidenkäytön ehkäisyyn liittyen.
- Tehdään kiusaamisen vastaista työtä. Kehitetään ja juurrutetaan yhtenäiset ja vaikuttavat kiusaamisen ehkäisyn toimintamallit kouluihin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.
- Laaditaan yhdenvertaisuussuunnitelma.
- Juurrutetaan kotoutumisohjelman sisällöt ja monikulttuurisuuden huomioiminen kunnan käytäntöihin.